

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Sžak/6/2018
Identifikačné číslo spisu: 1017201924
Dátum vydania rozhodnutia: 24.07.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Igor Belko
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1017201924.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd, v právnej veci sťažovateľa (pôv. žalobca): I. J., nar. XX.XX.XXXX, štátna príslušnosť Pakistanská islamská republika, t.č. miestom pobytu Bulharská republika, právne zastúpeného Ligou za ľudské práva, občianske združenie so sídlom Štúrova 3, Bratislava, proti žalovanému: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Migračný úrad, Pivonková 6, Bratislava, o správnej žalobe vo veciach azylu, o kasačnej sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 8SaZ/6/2017-73 zo dňa 29. januára 2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 8SaZ/6/2017-73 zo dňa 29. januára 2018 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

I.

Konanie na správnom orgáne

1. Žalovaný rozhodnutím ČAS: MU-DS-29-23/2017-Ž zo dňa 27.10.2017 (ďalej len „preskúmané rozhodnutie“) v zmysle § 11 ods. 1 písm. c) zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 480/2002 Z.z.“) zamietol žiadosť sťažovateľa o udelenie azylu ako neprípustnú a súčasne vyslovil, že na konanie je príslušná Bulharská republika.

2. Preskúmané rozhodnutie odôvodnil tým, že sťažovateľ požiadal o udelenie azylu v Bulharskej republike dňa 01.09.2016, pričom tento členský štát písomne akceptoval žiadosť o prijatie späť sťažovateľa podľa článku 18 ods. 1 písm. c) nariadenia (EÚ) č. 604/2013 ktorým sa stanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov (prepracované znenie) (ďalej len „Dublinské nariadenie“). Zároveň bulharský partnerský úrad informoval, že cudzinec I. J. v Bulharskej republike vystupuje pod menom I. T..

3. Dňa 06.09.2017 dublinské stredisko kontaktovalo bulharský partnerský úrad so žiadosťou o

doplnujúce záruky, že sťažovateľ bude ubytovaný v súlade so Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2013/33/EÚ z 26.06.2013, ktorou sa stanovujú normy pre prijímanie žiadateľov o medzinárodnú ochranu a taktiež, že žiadosť o azyl sťažovateľa bude preskúmaná v súlade so Smernicou Európskeho parlamentu a rady 2013/32/EÚ z 26.6.2013 o spoločných konaniach o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany.

4. Na základe ust. § 46b ods. 1 písm. a) zák. č. 480/2002 Z.z. bolo konanie o odovzdaní zastavené z dôvodu podania žiadosti o udelenie azylu sťažovateľom dňa 07.09.2017 a podľa ust. § 46b ods. 2 zák. č. 480/2002 Z.z. sa uvedená skutočnosť vyznačila v spise. Následne konanie podľa Dublinského nariadenia pokračovalo v prípade sťažovateľa pod evidenčným číslom MU-DS-29/2017-Ž.

5. Dňa 05.10.2017 bol na žiadosť právnej zástupkyne sťažovateľa vykonaný doplnujúci pohovor so sťažovateľom, počas ktorého neuviedol žiadne objektívne dôvody, pre ktoré jeho právna zástupkyňa žiadala o zmenu tlmočníka. Uviedol, že sa nechce vrátiť do Bulharskej republiky, najmä z dôvodu problémov pri styku s civilným obyvateľstvom a podávanému jedlu, ktoré mu nechutilo a bolo v nevyhovujúcom množstve.

6. Žalovaný na vyššie uvedené vyhlásenia sťažovateľa vykonal prešetrovanie podmienok v bulharských táboroch pre cudzincov. Vychádzal najmä z materiálov a informácií Azylovej informačnej databázy (AIDA), Európskej migračnej siete (EMN), EUROSTAT-u, a pod., v zmysle ktorých v prijímacích podmienkach v Bulharsku došlo k určitému posunu, takmer všetky členské štáty pokračujú v transferoch do Bulharskej republiky. K poskytnutým zárukám od bulharského partnerského úradu uviedol, že odpoveď od bulharského partnerského úradu, vzhľadom na to, že bola vyžiadaná vo vzťahu k osobe sťažovateľa, nemožno považovať za všeobecnú.

7. Žalovaný poukázal na to, že bulharská akceptácia z konania o odovzdaní je platná aj v konaní o udelenie azylu, nakoľko podľa § 46b ods. 4 zák. č. 480/2002 Z.z. sa v určovaní zodpovedného štátu príslušného na konanie o udelenie azylu pokračuje v konaní o udelení azylu. Nakoľko v zmysle článku 18 ods. 1 písm. c) Dublinského nariadenia, členský štát zodpovedný za posúdenie žiadosti o udelenie azylu podanej žalobcom je Bulharská republika, žiadosť sťažovateľa o azyl na území Slovenskej republiky bola v súlade s článkom 26 Dublinského nariadenia a podľa § 11 ods. 1 písm. c) zák. č. 480/2002 Z.z. zamietnutá ako neprípustná.

II.

Konanie na Krajskom súde

8. Sťažovateľ podal proti preskúmanému rozhodnutiu na Krajský súd v Bratislave správnu žalobu vo veci azylu podľa Štvrtej hlavy Tretej časti zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „S.s.p.“) s nasledujúcimi žalobnými bodmi (§ 182 ods. 1 písm. e/ S.s.p.):

- žalovaný nedostatočným spôsobom zistil skutkový stav veci vo vzťahu k možnému zaobchádzaniu so sťažovateľom v rozpore s čl. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) a svoje rozhodnutie nedostatočným spôsobom odôvodnil;
- žalovaný nesprávne právne posúdil čl. 3 ods. 2 a čl. 17 ods. 1 Dublinského nariadenia.

9. Krajský súd v Bratislave v konaní podľa ust. § 207 a nasl. S.s.p. pri neformálnom posudzovaní žaloby (§ 206 ods. 3 S.s.p.) dospel k záveru o potrebe zastaviť konanie podľa § 99 písm. g) S.s.p. Dôvodil tým, že z listinných dôkazov mal za preukázanú skutočnosť, že sťažovateľ dňa 23.01.2018 opustil územie Slovenskej republiky a bol v zmysle Dublinského nariadenia transferovaný a odovzdaný príslušným orgánom Bulharskej republiky. Týmto postupom odpadol dôvod na pokračovanie v konaní o žalobe proti preskúmanému.

III.

Konanie na kasačnom súde

A)

10. Proti rozsudku krajského súdu sťažovateľ v zákonnej lehote podal kasačnú sťažnosť z dôvodu uvedeného v

- § 440 ods. 1 písm. g) S.s.p., t.j. krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci a

- § 440 ods. 1 písm. f) S.s.p., t.j. krajský súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11. Sťažovateľ v nasledujúcich sťažnostných bodoch v súlade s § 445 ods. 1 písm. c) S.s.p. najmä uviedol, že

- odovzdaním sťažovateľa neodpadol dôvod na pokračovanie v konaní, nakoľko preskúmané rozhodnutie nebolo zrušené, ani nezaniklo;

- nie je možné hovoriť o účinnom prostriedku nápravy ak súd po odovzdaní sťažovateľa nerozhodol v merite veci;

- po realizácii transferu explicitne vyjadril požiadavku, aby súd konal a preskúmal zákonnosť preskúmaného rozhodnutia;

- s poukazom na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1Szak/2/2018 zo dňa 30.01.2018 v správnej žalobe použil množstvo správ o Bulharskej republike, ktoré však krajský súd odmietol preskúmať a odoprel poskytnúť sťažovateľovi ochranu porušených práv a prístup k spravodlivosti;

12. Záverom sťažovateľ navrhol, aby kasačný súd napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave zmenil tak, že preskúmané rozhodnutie zrušuje.

B)

13. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti zo dňa 31.05.2018 uviedol, že odovzdaním sťažovateľa nedošlo k porušeniu čl. 3 Dohovoru. Bulharská republika potvrdila svoju zodpovednosť za posúdenie žiadosti o udelenie azylu a súhlasila s prevzatím sťažovateľa. Zároveň je signatárom príslušných medzinárodných zmlúv a dohôd, z čoho jej vyplývajú rovnaké povinnosti ako ostatným členským štátom Európskej únie. Žalovaný nedisponuje informáciami o tom, že by na úrovni únie došlo k pozastaveniu návratov do Bulharskej republiky, preto možno konštatovať, že v prejednávanom prípade žalovaný postupoval správne. Záverom žalovaný navrhol, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť zamietol.

III.

Právny názor kasačného súdu

14. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S.s.p.) predovšetkým postupom podľa § 452 ods. 1 v spojení s § 439 S.s.p. preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a z toho vyplývajúce možné dôvody jej odmietnutia. Po zistení, že kasačnú sťažnosť podal sťažovateľ v lehote včas (§ 443 ods. 1 S.s.p.) s prihliadnutím na neformálnosť posudzovania kasačnej sťažnosti (§ 453 ods. 2 v spojení s § 206 ods. 3 S.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že napadnuté uznesenie krajského súdu je potrebné zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 462 ods. 1 S.s.p.).

15. Rozhodol v lehote vymedzenej v ustanovení § 458 ods. 1 S.s.p. bez nariadenia pojednávania (§ 455 S.s.p.).

Podľa § 11 ods. 1 písm. c) zák. č. 480/2002 Z.z. ministerstvo zamietne žiadosť o udelenie azylu ako neprípustnú, ak je na konanie o udelenie azylu príslušný iný štát.

Podľa § 11 ods. 3 zák. č. 480/2002 Z.z. ministerstvo bezodkladne informuje žiadateľa o tom, že zisťuje, či je iný štát príslušný na konanie o udelenie azylu; počas zisťovania neplynie lehota na rozhodnutie.

Ministerstvo vo výroku rozhodnutia podľa odseku 1 písm. c) uvedie aj štát, ktorý je príslušný na konanie o udelenie azylu.

16. Zamietnutie žiadosti ako neprípustnej podľa § 11 ods. 1 písm. c) zák. č. 480/2002 Z.z. je rozhodnutím neposudzujúcim dôvodnosť žiadosti o medzinárodnú ochranu z jej vecného hľadiska, ale rozhodnutím o určení, či podľa Dublinského nariadenia je na konanie o udelenie azylu príslušný iný členský štát Európskej únie. Takémuto rozhodnutiu predchádza tzv. dublinské konanie, ktorého úlohou je zistiť, ktorý členský štát je príslušný na posúdenie žiadosti o azyl.

17. Z obsahu administratívneho spisu (č.l. 41, MU-DS-29-2/2017-Ž) vyplynulo, že sťažovateľ požiadal o azyl v Bulharskej republike dňa 01.09.2016. Dňa 23.08.2017 začalo Dublinské stredisko Migračného úradu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky konanie o odovzdaní sťažovateľa do iného členského štátu podľa § 46a ods. 1 zák. č. 480/2002 Z.z. V rámci konania o odovzdaní bola podľa čl. 18 ods. 1 písm. b) Dublinského nariadenia bulharskému partnerskému úradu dňa 24.08.2017 odoslaná žiadosť o prijatie späť sťažovateľa.

18. Dňa 05.09.2017 Bulharská republika písomne akceptovala žiadosť o prijatie späť sťažovateľa podľa článku 18 ods. 1 písm. c) Dublinského nariadenia. Dňa 06.09.2017 dublinské stredisko kontaktovalo partnerský úrad v Bulharskej republike so žiadosťou o poskytnutie doplnujúcich záruk o tom, že sťažovateľ bude ubytovaný v súlade so Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2013/33/EÚ z 26.06.2013, ktorou sa stanovujú normy pre prijímanie žiadateľov o medzinárodnú ochranu a taktiež, že žiadosť o azyl sťažovateľa bude preskúmaná v súlade so Smernicou Európskeho parlamentu a rady 2013/32/EÚ z 26.6.2013 o spoločných konaniach o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany. Bulharský partnerský úrad na uvedenú žiadosť odpovedal dňa 09.10.2017 tak, že sťažovateľ bude ubytovaný v otvorenom recepcionom centre, ktoré spĺňa legálne štandardy. Zároveň uviedol, že žiadatelia sú ubytovaní na základe etnickej príslušnosti. V prípade potreby je žiadateľom poskytovaná zdravotná starostlivosť, pomoc psychológov a sociálnych pracovníkov.

19. Ďalej z administratívneho spisu vyplynulo, že sťažovateľ na území Slovenskej republiky požiadal o udelenie azylu dňa 07.09.2017. Na základe týchto skutočností žalovaný o žiadosti rozhodol preskúmaným rozhodnutím tak, že žiadosť v zmysle § 11 ods. 1 písm. c) zák. č. 480/2002 Z.z. zamietol ako neprípustnú a súčasne rozhodol, že na konanie je príslušná Bulharská republika.

20. Správnou žalobou vo veciach azylu zo dňa 16.11.2017 sa sťažovateľ domáhal zrušenia preskúmaného rozhodnutia. Dňa 25.01.2018 právna zástupkyňa sťažovateľa informovala (č.l. 66) krajský súd o tom, že sťažovateľ bol dňa 23.01.2018 odovzdaný do Bulharskej republiky (informácia tiež vyplýva z č.l. 71a), pričom naďalej v mene sťažovateľa trvá na nezákonnosti preskúmaného rozhodnutia, žiada o jeho posúdenie a zrušenie pre nezákonnosť. Z vyššie uvedených dôvodov krajský súd napadnutým uznesením konanie o správnej žalobe vo veciach azylu zastavil podľa § 99 písm. g) S.s.p. (odpadol dôvod na pokračovanie v konaní a nejde o prípady ustanovené v písmenách c/ a d/).

Podľa § 46b ods. 1 písm. a) zák. č. 480/2002 Z.z. ministerstvo konanie o odovzdaní do iného štátu zastaví, ak cudzinec uvedený v § 46a ods. 1 požiadal o udelenie azylu alebo o poskytnutie doplnkovej ochrany.

Podľa § 46b ods. 4 zák. č. 480/2002 Z.z. ak sa konanie o odovzdaní do iného štátu zastaví podľa odseku 1 písm. a), v zisťovaní, či je iný štát príslušný na konanie o udelenie azylu, sa pokračuje v konaní o udelenie azylu.

Podľa čl. 27 ods. 1 Dublinského nariadenia žiadateľ alebo iná osoba uvedená v článku 18 ods. 1 písm. c) alebo d) má právo na účinný opravný prostriedok vo forme odvolania proti rozhodnutiu o odovzdaní alebo vo forme vecného alebo právneho preskúmania tohto rozhodnutia, a to na súde.

Podľa bodu 19 Preambuly Dublinského nariadenia s cieľom zaručiť účinnú ochranu práv dotknutých

osôb by sa mali v súvislosti s rozhodnutiami o odovzdaní do zodpovedného členského štátu stanoviť právne záruky a právo na účinný prostriedok nápravy predovšetkým v súlade s článkom 47 Charty základných práv Európskej únie. S cieľom zabezpečiť dodržanie medzinárodného práva by mal účinný prostriedok nápravy voči takýmto rozhodnutiam zahŕňať preskúmanie uplatňovania tohto nariadenia, ako aj právnej a faktickej situácie v členskom štáte, do ktorého sa žiadateľ odovzdáva.

21. Článok 27 ods. 1 Dublinského nariadenia stanovuje, že žiadateľ o medzinárodnú ochranu má právo na účinný opravný prostriedok vo forme odvolania proti rozhodnutiu o odovzdaní alebo vo forme vecného alebo právneho preskúmania tohto rozhodnutia, a to na súde. Rozsah opravného prostriedku, ktorý má žiadateľ o medzinárodnú ochranu k dispozícii proti rozhodnutiu o jeho odovzdaní, je spresnený v bode 19 preambuly tohto nariadenia, ktoré stanovuje, že s cieľom zabezpečiť dodržanie medzinárodného práva by mal účinný prostriedok nápravy zavedený uvedeným nariadením voči rozhodnutiam o odovzdaní zahŕňať jednak preskúmanie uplatňovania tohto nariadenia, ako aj preskúmanie právnej a faktickej situácie v členskom štáte, do ktorého sa žiadateľ odovzdáva. Tiež z bodu 9 preambuly tohto nariadenia okrem iného vyplýva, že jeho cieľom je uskutočniť nevyhnutné vylepšenia, aj pokiaľ ide o ochranu poskytovanú žiadateľom, ktorá má byť zabezpečená najmä účinnou a úplnou súdnou ochranou žiadateľov (m.m. rozsudok Súdneho dvora Európskej únie zo dňa 7. júna 2016, Ghezelbash, C-63/15, EU:C:2016:409, bod 52).

22. Na tomto mieste je tiež potrebné poukázať na článok 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“), ktorý vyžaduje aby každý jednotlivec v situácii, ktorú upravuje právo Európskej únie, mal právo na účinný opravný prostriedok a na spravodlivé, verejné prejednanie jeho záležitosti v primeranom čase.

23. Žiadateľ o azyl sa môže v rámci konania o správnej žalobe vo veciach azylu proti rozhodnutiu o svojom odovzdaní odvolávať na nesprávne uplatnenie kritéria zodpovednosti, pričom z platnej právnej úpravy vyplýva, že podaním správnej žaloby nenastupuje ex lege odkladný účinok napadnutého rozhodnutia, a teda (podobne ako v prejednávanej právnej veci) prichádza do úvahy realizácia odovzdania pred vydaním meritórneho rozhodnutia o správnej žalobe. Podľa názoru kasačného súdu výklad ust. § 99 písm. g) S.s.p. za vyššie opísanej situácie, podľa ktorého realizáciou odovzdania predmet konania odpadol, je vo vzťahu k právu žiadateľa na účinný opravný prostriedok neprimerane reštriktívny.

Podľa čl. 29 ods. 3 Dublinského nariadenia ak bola osoba odovzdaná chybné, alebo ak bolo rozhodnutie o odovzdaní na základe odvolania alebo preskúmania zrušené po tom, ako sa uskutočnilo odovzdanie, členský štát, ktorý uskutočnil odovzdanie, bezodkladne prijme túto osobu späť.

24. Vyššie uvedenému nepochybne nasvedčuje aj znenie čl. 29 ods. 3 Dublinského nariadenia, ktorý obdobné situácie, najmä s ohľadom na absenciu odkladného účinku opravného prostriedku, predpokladá. K tomuto zaujal svoje stanovisko aj Súdny dvor Európskej únie v rozsudku zo dňa 25. januára 2018, Hasan, C-360/16, EU:C:2018:35 (bod 37) z ktorého vyplýva, že „dotknutá osoba musí byť prijatá späť členským štátom, ktorý vykonal odovzdanie v prípade, ak išlo o chybné vykonanie odovzdania alebo zrušenie rozhodnutia o odovzdaní už po vykonaní odovzdania, čo nevyhnutne znamená, že zodpovednosť členského štátu, do ktorého bolo odovzdanie vykonané, možno v niektorých prípadoch napadnúť po uskutočnení odovzdania“. Na tomto mieste kasačný súd, odhliadnuc od konkrétností daného prípadu, odkazuje na nadväzujúci bod 38 vyššie citovaného rozsudku Súdneho dvora Európskej únie: „Po tretie opačné riešenie (pozn. súdu: nemožnosťou zohľadniť okolnosti, ktoré nastali po vykonaní odovzdania) by mohlo úplne zbaviť odvolanie alebo preskúmanie, ktoré sú stanovené v článku 27 ods. 1 uvedeného nariadenia, potrebného účinku a narušiť súdnu ochranu zaručenú dotknutým osobám vzhľadom na to, že z článku 27 ods. 3 tohto istého nariadenia vyplýva, že podanie odvolania alebo návrhu na preskúmanie nevyhnutne nevedie k odkladu výkonu rozhodnutia o odovzdaní a že toto rozhodnutie automaticky nebráni vykonaniu odovzdania ešte predtým, než by mohla byť posúdená zákonnosť tohto rozhodnutia súdom.“

Podľa § 99 písm. g) S.s.p. správny súd konanie uznesením zastaví, ak odpadol dôvod na pokračovanie v konaní a nejde o prípady ustanovené v písmenách c) a d).

25. V zmysle vyššie citovaného ustanovenia dôvod konania odpadne v tom prípade, ak rozhodnutie alebo opatrenie zanikne iným spôsobom ako zrušením podľa § 99 písm. c) a d) S.s.p. Pôjde napríklad o zánik rozhodnutia na základe ustanovenia zákona (ex lege) alebo uplynutím času, na ktorý bolo obmedzené pred vydaním rozhodnutia správneho súdu vo veci samej. Avšak v prejednávanej právnej veci nemožno hovoriť o odpadnutí dôvodu konania a odmietnuť súdnu ochranu, pretože prípadné zrušenie nezákonného rozhodnutia môže byť základom pre náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

26. Vzhľadom na vyššie citovanú právnu úpravu kasačný súd dospel k záveru, že postup krajského súdu, ktorý z dôvodu odovzdania sťažovateľa do zodpovedného členského štátu zastaví konanie o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu o odovzdaní do tohto členského štátu, nerešpektuje právo sťažovateľa na účinný opravný prostriedok a to najmä za situácie, keď jeho odovzdanie bolo realizované počas konania o opravnom prostriedku, ktorému krajský súd nepriznal odkladný účinok. Na základe vyššie uvedeného bolo možné dospieť k záveru, že takýmto postupom dochádza k odmietnutiu účinnej súdnej ochrany.

V.

27. Kasačný súd na základe vyššie uvedených úvah konštatuje, že v konaní pred krajským súdom neboli splnené podmienky pre zastavenie konania podľa § 99 písm. g) S.s.p. a preto, kasačný súd napadnuté uznesenie v zmysle § 462 ods. 1 v spojení s § 457 ods. 2 S.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku riadny opravný prostriedok n i e j e prípustný.